

Liceum Ogólnokształcące im. Zygmunta Działowskiego w Wąbrzeźnie
(cykl trzyletni)

1. **Przedmiot: chemia**
2. **Nauczyciel: Kamila Gutowska - Mądra**
3. **Chemia jest nauczana w zakresie podstawowym w klasach pierwszych, a w zakresie rozszerzonym w klasach drugich i trzecich o profilu biologiczno-medycznym.**
4. **Oceniane formy aktywności i przypisywane im wagi wynikają z postanowień §19. ustęp 2. Statutu Szkoły:**

Forma aktywności	Waga oceny
Praca klasowa	3
Matura próbna	3
Sprawdzian	2
Kartkówka	1
Aktywność na lekcji	1
Aktywność podsumowująca dłuższą pracę z kilku lekcji	2
Odpowiedź ustna	2
Praca domowa	1,2
Praca w grupach	1
Udział w konkursie przedmiotowym:	
- szkolnym,	1
- Polskiego Północnej (UMK)- w zależności od etapu	2-3
Referat/Projekt	2,3
Przygotowanie i przeprowadzenie doświadczenia	1

5. **Zasady zaliczania obowiązkowych form aktywności w przypadku usprawiedliwionej nieobecności są zgodne z postanowieniami Statutu Szkoły zawartymi w §18 ustęp 3, punkty 8-9. W zakresie oceniania obowiązują zasady zawarte w Statucie Szkoły w §18 ustęp 3, punkty 6-7 oraz 10-16.**

- uczeń, który opuścił pracę klasową jest zobowiązany do usprawiedliwienia nieobecności u nauczyciela przedmiotu,
- po usprawiedliwieniu nieobecności uczeń przystępuje do pracy klasowej w terminie uzgodnionym z nauczycielem przedmiotu, tj. w przypadku usprawiedliwionej nieobecności na zapowiedzianym sprawdzianie z powodu np.: choroby (kilka dni) – zaliczanie odbywa się na najbliższej godzinie lekcyjnej a w przypadku długiej usprawiedliwionej nieobecności (tydzień i więcej) – zaliczanie odbędzie się w terminie uzgodnionym z nauczycielem,
- każdy uczeń ma prawo do poprawy jednej pracy klasowej w ciągu połowy roku szkolnego w terminie wyznaczonym przez nauczyciela przedmiotu, do średniej liczy się tylko ocena z poprawy, nauczyciel przedmiotu ma prawo decydować o kolejnych poprawach. Nie przystąpienie do poprawy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela jest równoznaczne z rezygnacją ucznia z tego prawa.
- w uzasadnionych przypadkach uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji przed rozpoczęciem zajęć (jedno nieprzygotowanie w semestrze przy wymiarze 1 godziny lekcyjnej tygodniowo, dwa nieprzygotowania w semestrze przy wymiarze więcej niż 2 godzin tygodniowo),

- uczeń odmawiający odpowiedzi otrzymuje ocenę niedostateczną,
- jeśli uczeń nie wywiąże się z obowiązkowej formy aktywności (referat, projekt, itp.) w terminie wyznaczonym przez nauczyciela przedmiotu, otrzymuje za nią ocenę niedostateczną,
- jeśli uczeń korzysta z niedozwolonej pomocy w czasie pracy kontrolnej, to otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy.
- aktywność na lekcji – zaangażowanie w realizację celów lekcji, uzupełnianie kart pracy, udział w dyskusji - oceniania jest znakiem „+” i „-”. Pięć „+” to stopień bardzo dobry (waga I), trzy „-” to ocena niedostateczna (waga I)
- uczeń otrzymuje sprawdzone i ocenione prace pisemne w terminie 10 dni roboczych od terminu napisania pracy klasowej,
- rodzice lub prawni opiekunowie mają możliwość omówienia pisemnych prac dziecka poprzez indywidualną konsultację z nauczycielem na zebraniach śródkresowych lub innym terminie uzgodnionym wcześniej z nauczycielem.

6. Wymagania edukacyjne wynikają z obowiązującej podstawy programowej zawartej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 12 sierpnia 2012 roku – stanowią załącznik do PSO z chemii.

7. Ogólne kryteria oceny są następujące:

a) Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ma wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania;
- stosuje wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych);
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk;
- proponuje rozwiązania nietypowe;
- osiąga sukcesy w konkursach chemicznych na szczeblu wyższym niż szkolny.

b) Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie;
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach;
- wykazuje dużą samodzielność i bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł wiedzy, np.: układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic, zestawień, encyklopedii, internetu;
- planuje i bezpiecznie przeprowadza doświadczenia chemiczne;
- biegłe pisze i uzgadnia równania reakcji chemicznych oraz samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o dużym stopniu trudności.

c) Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie;
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów;
- korzysta z układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic i innych źródeł wiedzy chemicznej;
- bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne;
- zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych;
- samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności.

d) Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia;
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych

zadań i problemów;

- z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy, takich jak: układ okresowy pierwiastków chemicznych, wykresy, tablice;
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne;
- z pomocą nauczyciela zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych oraz rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności.

e) Ocena dopuszczająca otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia;
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności;
- pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje bardzo proste eksperymenty chemiczne, zapisuje proste wzory chemiczne i proste równania reakcji chemicznych.

f) Ocena niedostateczna otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia;
- nie potrafi, nawet z pomocą nauczyciela, napisać prostych wzorów chemicznych i prostych równań reakcji chemicznych;
- nie potrafi bezpiecznie posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi.

8. Tabela z progami procentowymi do prac pisemnych:

Ocena	Progi procentowe
5+	<93% – 100%>
5	<85% – 93%)
4+	<78% – 85%)
4	<70% – 78%)
3+	<63% – 70%)
3	<55% – 63%)
2+	<48% – 55%)
2	<40% – 48%)
1+	<34%,40%)

9. Dostosowanie Przedmiotowego Systemu Oceniania do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. Uczniowie, którzy uzyskali opinię Poradni Psychologiczno-pedagogicznej o specjalnych potrzebach edukacyjnych (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r.) traktowani są indywidualnie i oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

2. Obowiązkiem nauczyciela jest jak najlepsze dostosowanie wymagań edukacyjnych ucznia do jego możliwości i potrzeb edukacyjnych oraz psychofizycznych.

3. Uczniowie ze stwierdzoną dysfunkcją wymagają w szczególności wzmocnienia poczucia własnej wartości, zapewnienia poczucia bezpieczeństwa oraz zwiększania motywacji do nauki.

Dostosowanie obejmuje następujące obszary:

- warunki procesu dydaktycznego,

- warunki dotyczące sprawdzania wiedzy i umiejętności,
- zewnętrzną organizację nauczania.

Specyficzne trudności w uczeniu się:

Dysgrafia:

Dostosowanie wymagań w odniesieniu do formy tekstu. W przypadku, gdy nauczyciel ma trudności w odczytaniu pracy może poprosić ucznia o przeczytanie fragmentu testu lub odpytać go ustnie z danego materiału. Warto też prosić ucznia o pisanie drukowanymi literami lub pisanie prac przy użyciu komputera. Ocenie nie podlega czytelność, estetyka prac tylko ich wartość merytoryczna.

Dysleksja i dysortografia:

Dostosowanie wymagań wiąże się z wydłużeniem czasu na prace pisemne na sprawdzianie o 5-10 minut (w zależności od rodzaju pracy). Nauczyciel powinien sprawdzić czy polecenia szczególnie na sprawdzanie zostały przez ucznia dobrze zrozumiane. Zaleca się polecenia krótkie i proste. Podczas odpowiedzi ustnych nauczyciel może zadawać pytania naprowadzające lub pomocnicze. W razie potrzeby można podzielić materiał na części. W pracach pisemnych ocenie nie podlegają błędy ortograficzne. Pisanie prac pisemnych może odbywać się ze słownikiem ortograficznym. Przed wezwaniem ucznia do odpowiedzi należy dać mu czas na powtórzenie materiału i skoncentrowanie się. W razie potrzeby zalecane jest wydłużenie czasu pracy na niektóre zadania oraz zwiększenie czasu na opanowanie danego słownictwa. Ważne jest nauczanie polisensoryczne.

Uczeń z zaburzeniami funkcji słuchowo-językowych (np. słabosłyszący):

- ważne jest zapewnienie pomieszczenia z dobrą akustyką, w razie potrzeby zamknięte okna i posadzenie ucznia w pierwszej ławce;
- nauczyciel powinien znajdować się blisko ucznia gdy przekazuje informację słowną;
- wydłużenie czasu na udzielenie odpowiedzi (np. w przypadku ucznia jękającego się) oraz na uczenie się nowego słownictwa;
- sprawdzanie czy uczeń dobrze zrozumiał treść polecenia, w razie potrzeby udzielanie dodatkowych wskazówek;
- zwiększenie metod wykorzystujących zmysł wzroku – pomoce wizualne (historyjki obrazkowe, ilustracje).

Uczeń z zaburzeniami funkcji wzrokowo-przestrzennych (np. słabowidzący):

- posadzenie ucznia w pierwszej ławce, zapewnienie właściwego oświetlenia;
- wydłużony czas na sprawdzianach i na wykonanie określonych zadań na lekcji, a także na opanowanie nowego materiału;
- materiał, który sprawia uczniowi trudność jest dzielony na mniejsze części;
- częste korzystanie z materiałów audio;
- dostarczenie tekstów drukowanych w wersji powiększonej;
- stawianie pytań typu „co widzisz?”, żeby sprawdzić czy należy pomóc uczniowi we właściwej interpretacji materiału.

Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową:

- dopasowanie stołu, krzesła do potrzeb fizycznych ucznia;
- w razie potrzeby zapewnienie asystenta (osoby, która będzie pomagała w poruszaniu się lub przemieszczaniu osobie);
- jeśli niepełnosprawność wiąże się z brakiem możliwości pisania to dostarczanie materiałów skserowanych albo w formie audiowizualnej.

Uczniowie z chorobami przewlekłymi lub uczniowie, którzy doznali sytuacji kryzysowych, traumatycznych:

- dostosowanie tempa zajęć, zadania domowe dopasowane do możliwości ucznia związanych z sytuacją zdrowotną;

- w razie potrzeby wydłużenie terminu związanego z poprawą sprawdzianów, wyznaczenie indywidualnego terminu;
- możliwość wydłużenia czasu przeznaczonego na pisanie sprawdzianu lub odpowiedź ustną;
- jeśli zajdzie taka potrzeba wolniejsze tempo pracy;
- udzielanie pomocy, wyjaśnień, motywowanie do pracy;
- szczególnie nacisk kładzie się na wsparcie emocjonalne.

Uczniowie nadpobudliwi (np. ADHD) i zespół Aspergera:

- stosowanie krótkich poleceń używając zdecydowanego tonu;
- wyznaczenie jasnego celu i dzielenie materiału na mniejsze partie;
- eliminowanie bodźców rozpraszających z otoczenia;
- używanie jednoznacznego języka, wyjaśnianie metafor, wyrazów wieloznaczne.

Uczniowie z mózgowym porażeniem dziecięcym, epilepsją:

- stosowanie krótkich i zrozumiałych poleceń;
- możliwość wydłużenia czasu na opanowanie większej ilości materiału;
- umiejscowienie ucznia w pierwszej ławce blisko tablicy;
- w miarę możliwości stosowanie ustną formę odpowiedzi.

Wszyscy uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni mieć ułatwiony oraz umożliwiony dostęp do korzystania z pomocy dydaktycznych. Należy często sprawdzać prace domowe, tak aby na bieżąco eliminować błędy. W sposób szczególny trzeba zadbać o rozwijanie zainteresowań oraz podtrzymywanie motywacji do nauki. Bardzo ważną rolę spełniają różnego rodzaju wzmocnienia pozytywne, np. zachęta, pozytywna informacja zwrotna, docenianie nawet małych sukcesów. W ocenie ucznia uwzględniany jest wysiłek i wkład pracy ucznia, jego aktywność, zaangażowanie, systematyczność a więc stosunek do obowiązków szkolnych, a nie same efekty pracy. Przy ocenianiu prac uczniów ze specjalnymi wymaganiami ocenie nie podlegają błędy wynikające z ich deficytów. Nie można karać za objawy choroby. Należy chronić przed przemocą ze strony grupy rówieśniczej.

Praca z uczniem zdolnym:

- należy poszerzać materiał prezentowany na zajęciach;
- motywować do uczestnictwa w konkursach i olimpiadach;
- przydzielać uczniom zdolnym bardziej ambitne zadania podczas pracy grupowej, indywidualnej;
- dawać możliwość wyboru zadań i prac dodatkowych;

10. Ewaluacja przedmiotowego systemu oceniania.

- Przedmiotowy system oceniania powinien służyć uczniom i ich rodzicom w obiektywnym określeniu osiągnięć uczniów.
- Nauczyciel, zbierając opinie uczniów, ich rodziców oraz na podstawie własnych obserwacji, może zmieniać powyższe zasady. O każdej zmianie musi powiadomić uczniów i dokonać zapisu w systemie oceniania.
- Informacje o jakości systemu oceniania nauczyciel może czerpać od uczniów i ich rodziców w formie:
 - rozmów i dyskusji,
 - ankiet wypełnianych przez uczniów i ich rodziców.
- Po roku nauczyciel dokonuje analizy i usuwa ewentualne niedociągnięcia.

Wszelkie przepisy nie zawarte w PSO rozstrzyga WSO.

Kamila Gutowska-Mądra